

25.8.2017

ML

OPETUSHALLITUKSELLE

Viite: OPH-1636-2017

HIUS- JA KAUNEUDENHOITOALAN PERUSTUTKINNON PERUSTEIDEN LUONNOS

Palvelualojen ammattiliitto PAM kiittää mahdollisuudesta kommentoida hius- ja kauneudenhoitoalan perustutkinnon perusteiden luonnosta. PAM solmii työehtosopimukset alan noin 3000 työntekijälle Suomessa. Lausumme perusteluonnoksesta seuraavaa:

Tutkinnon perusteiden työelämälähtöisyys

Myynti ja asiakaspalvelu on pakollisena tutkinnonosana jokaisessa osaamisalassa. Tämä on erityisen hyvä asia, sillä juuri myynti- ja asiakaspalveluosaaminen ovat tulevaisuuden työelämän avaintaitoja.

Positiivista on, että jokaisessa tutkinnonosassa on osaamisvaatimuksina huomioitu erilaiset asiakaspalvelutilanteet ja toimiminen työyhteisön jäsenenä sisältäen mm. kestävän kehityksen, laitteiden taloudellisen käytön, työelämän digitaaliset vaatimukset sekä työyhteisön monikulttuurisuuden ja erityistä tukea tarvitsevat työtoverit. Työtoverin huomioonottamista ja sujuvaa yhteistyötä tulee korostaa vielä entisestään.

On oleellista, että myös perustutkintoa suorittava henkilö on perillä oman alansa työehtosopimuksesta ja sen soveltamisesta. Tästä syystä osaamisvaatimukseen tulee lisätä (esim. kohtaan 2.11.) "noudattaa alan työlainsäädäntöä ja työehtosopimusta työssään".

Työntekijätietouden rinnalle tulee saada enemmän yrittäjyysosaamista. Hius- ja kauneudenhoitoalalla yrittäjyys (usein yksinyrittäjyys) on yleinen tapa työllistyä. Tästä syystä osaamista toimia yrittäjänä tulee lisätä pakollisissa tutkinnonosissa.

Turvallisuus on huomioitu perusteissa melko hyvin. Kautta linjan on kuitenkin nähtävissä, että T1-tason osaamisessa työ- ja asiakasturvallisuuskysymyksiin ei kiinnitetä tarpeeksi huomiota. Lisäksi selvyiden vuoksi työntekijän turvallisuudesta puhuttaessa tulisi käyttää termiä työturvallisuus, jotta asia ei sekoitu asiakasturvallisuuden kanssa.

25.8.2017

ML

Tutkinnon osat ja tutkinnon muodostuminen

Useasta vanhasta perustutkinnosta muodostettujen uusien perusteiden kokonaisrakenne on oikeanlainen: se koostuu neljästä osaamisalasta ja niiden mukaisista tutkintonimikkeistä. Tämä on ammatillisen koulutuksen reformin ja TUTKE:n mukaista.

Tällä hetkellä eri osaamisalojen pakollisten tutkinnonosien osaamispisteissä määritellyt osaamisvaatimukset vaihtelevat melko paljon. Toki on ymmärrettävää, että ammatit ovat erilaisia, mutta nyt tuloksena on, että toiset osaamisalat mahdollistavat opiskelijan näkökulmasta suuremman varianssin kuin toiset - ja toisaalta vahva perusosaaminen jää toisissa vähäisemmäksi. Jokaisen osaamisalan tulisi koostua selkeästi alan vahvasta substanssiosaamisesta (esim. 90 osp pakollisia tutkinnonosia), jota täydennettäisiin valinnaisilla osilla.

Vaadittava ammattitaito, ammattitaidon osoittaminen ja hyväksytyin suorituksen kriteerit

Tässä osassa käydään seikkaperäisesti läpi näkemyksemme perusteisiin sisältyvistä ammattitaitovaatimuksista ja suorituskriteereistä.

2.2 Hiusten- ja hiuspohjan hoitopalvelut

Kaikissa osaamisen tasoissa (T1, H2, K3) tulee vaatia johdonmukaisesti työvälineiden ja laitteiden oikeaa ja turvallista käyttöä.

Miten asiakaslähtöinen hiusten ja hiuspohjan hoitokäsittely (H2) eroaa asiakaslähtöisestä ja monipuolisesta hiusten ja hiuspohjan hoitokäsittelystä (K3)? Millainen on ei-monipuolinen hoitokäsittely? Kohta jättää paljon tilaa arvioijan harkinnalle.

2.4 Juhla ja teemakampaniapalvelut

Mitä eroa on seuraavilla osaamisvaatimuksissa: Pesee ja hoitaa hiukset *työn vaatimalla tavalla* (T1), pesee ja hoitaa hiukset *tarpeen mukaisesti* (H2), pesee ja hoitaa hiukset *tarvittaessa* (K3)? Em. kohdat tarkoittavat käytännössä samaa asiaa. Niiden pohjalta ei voida tehdä arviointia osaamisen tasosta.

2.11 Myyntityö ja asiakaslähtöinen palvelu hius- ja kauneudenhoitoalalla

Kriteereihin (T1, H2, K3) tulee lisätä: Noudattaa alan työlainsäädäntöä ja työehtosopimusta työssään.

25.8.2017

ML

2.12 Parturipalvelut

Vaatus parturityön muoto-opillisesta osaamisesta tulee lisätä myös osaamistasolle T1. Sama koskee myös tutkinnonosan partakäsittelyä sekä föönaus- ja rautatekniikoihin liittyviä T1-tason osaamisvaatimuksia.

2.13 Rakennekäsittelypalvelut

K2-tasolla puhutaan *monipuolisista* rakennekäsittelyistä, H3 -tasolla *monipuolisista ja muodikkaista*. Mikä tarkalleen tekee käsittelystä muodikkaan? Tilanne on arvioijalle epäselvä, sillä ajatus muodikkuudesta ei ole monoliittinen, vaan yleensä johonkin kontekstiin sidonnainen.

Työ- ja asiakasturvallisuutta arvioitaessa T1-tasolla puhutaan ihon kunnon huomioimisesta ja K2- ja H3 -tasoilla ihon terveydentilan huomioimisesta. Perustutkintoa suorittavalta opiskelijalta ei voida odottaa kykyä tehdä terveydentilaan liittyvää arviointia.

Lisäksi osuudessa ei käsitellä ollenkaan hiusten kuntoa, mikä on oleellinen asia esimerkiksi permanenttiainetta valittaessa.

2.15. Värjäyspalvelut

Esi- ja jälkikäsittelyaineiden käytön tulee olla osana myös T1-tason vaatimuksia.

Ripsien kulmakarvojen värjäämisen sekä kulmakarvojen muotoilun osaamisvaatimuksiin tulee lisätä kohta: Käyttää kestäväväriä ja kulmakarvojen muotoiluun soveltuvia välineitä ja menetelmiä oikein ja turvallisesti *huomioiden myös aseptiikan*.

Myös T1-tasolla asiakaspalvelun ja ohjeita ja toimintaperiaatteita tulee noudattaa aina, eikä vain useimmiten. Sama pätee myös tuotteiden ja välineiden taloudelliseen käyttöön.

Hius- ja kauneudenhoitoalalla kärsitään paljon työperäisistä terveysongelmista. Tällä hetkellä perusteissa mainitaan, että tutkinnon suorittaja huolehtii satunnaisesti omasta terveydestään ja työkyvystään (T1), huolehtii useimmiten omasta terveydestään ja työkyvystään (H2) tai huolehtii säännöllisesti omasta terveydestään ja työkyvystään (K3).

Ajatus siitä, että tyydyttävällä tai hyvällä tasolla oleva työntekijä ei huolehtisi säännöllisesti ja aina omasta terveydestään ja hyvinvoinnistaan ei missään tapauksessa ole työelämän osaamisvaatimusten mukaista. Kyse on perusasiasta, joka on osattava myös T1- ja H2 -tasoilla.

**Palvelualojen
ammattiliitto**
Servicefacket

LAUSUNTO

4 (4)

25.8.2017

ML

Mikko Laakkonen

Koulutuspoliittinen asiantuntija
Palvelualojen ammattiliitto PAM

Tarja Pajuniemi

Sopimusasiantuntija
Palvelualojen ammattiliitto PAM

Eija Nevala

Hius- ja kauneudenhoitoalan
tutkintotoimikunnan jäsen

Saara Suominen

Hius- ja kauneudenhoitoalan
tutkintotoimikunnan jäsen